

TRITICALE GAF BEHOORLIJKE OPBRENGSTEN

Hoewel triticale de laatste jaren aan belang inboette ten voordele van korrelmaïs, blijft het een interessant gewas in de vruchtafwisseling van veebedrijven. Om het opbrengstniveau veilig te stellen en de productiekosten laag te houden, moet een goede teelttechniek ondersteund worden door een doordachte rassenkeuze.

– *Veerle Derycke & Geert Haesaert, UGent; Dirk Martens, Land- en Tuinbouwcentrum Waasland*

Tijdens het groeiseizoen 2015-2016 werden door het Landbouwcentrum Granen (LCG) rassenproeven voorzien in Bottelare (Universiteit Gent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste Bio-wetenschappen en Hogeschool Gent, Faculteit Natuur en Techniek), Bocholt (Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw) en Sint-Niklaas (Land- en Tuinbouwcentrum Waasland en Technisch Instituut Sint-Isidorus). De 8 geteste rassen (tabel 1) werden op de 3 locaties aangelegd. Het gemiddelde van deze rassen werd als referentie-opbrengst genomen bij de verwerking van de resultaten. Het rassenonderzoek gebeurde bij voor de praktijk relevante teelttechnische maatregelen. Er werd een standaard zaaizaadbehandeling toegepast. Op alle locaties werden 2 fungicidenbehandelingen toegepast. Een eerste behandeling werd toegepast wanneer meerdere rassen aantasting van

gele roest vertoonden. Afhankelijk van de locaties was dit tussen begin april en begin mei. De tweede fungicidenbehandeling volgde in het stadium 'alle aren uit'. Door de hoge bladluisdruk was zowel in Sint-Niklaas als in Bottelare een insecticidentoepassing noodzakelijk. De proeven werden aangelegd volgens een blokkenproefschema met 4 parallelen. Alle korrelopbrengsten werden omgerekend naar 15% vocht en het hectolitergewicht werd bepaald op ongeschoonde monsters.

.....
 Door het uitzonderlijk natte groeiseizoen lag het gemiddelde opbrengstniveau iets lager.

Korrelopbrengst

In tabel 1 (p. 14) zijn de korrelopbrengsten weergegeven in relatieve cijfers (%) ten opzichte van het gemiddeld resultaat van alle rassen. Naast de resultaten per proeflocatie werd ook het gemiddelde over de proeflocaties heen opgenomen in de tabel. Door het uitzonderlijk natte groeiseizoen lag het gemiddelde opbrengstniveau iets lager. Desalniettemin werd een gemiddelde korrelopbrengst over alle locaties heen van 8191 kg/ha behaald. Gemiddeld voor de 3 locaties behaalde Vuka de statistisch significant hoogste korrelopbrengst (114,1%), gevolgd door Exagone en Remiko met respectievelijk 109,9% en 105,6%. De hoge korrelopbrengst van Vuka is te wijten aan zijn uitstekende ziekte tolerantie. Deze variëteit bleef in Sint-Niklaas en Bottelare volledig gevrijwaard van gele roest. Door de interactie tussen genotype en locatie was de volgorde van de rassen op

basis van de behaalde opbrengst soms verschillend voor de diverse locaties. De nieuwe variëteit Jokari stelde teleur in Bottelare en Sint-Niklaas, maar presteerde met 104,7 % als een van de betere rassen in Bocholt. Borodine realiseerde in Bottelare een korrelopbrengst boven het gemiddelde, maar haalde veel lagere opbrengsten in Sint-Niklaas en vooral in Bocholt. De resultaten van de overige rassen zijn gelijklopend voor de verschillende proeflocaties.

Bij de rassenevaluatie is het eveneens belangrijk het opbrengstvermogen van een ras over meerdere jaren te beschouwen. Hoe stabielere de opbrengst van een ras over meerdere jaren, des te betrouwbaarder de resultaten. Indien we de resultaten van dit jaar vergelijken met die van de voorbije jaren, blijken Vuka en Remiko reeds meerdere jaren goed te scoren. Exagone is een relatief nieuw ras, maar het lijkt zeer veelbelovend.

reeds meerdere rassen symptomen vertoonden, werd begin mei een fungicide ingezet. Deze vroege gerichte behandeling tegen gele roest onderdrukte de ziekte voldoende tot de tweede fungicidebehandeling. Die volgde eind mei in het stadium 'alle aren uit'. Ook in Sint-Niklaas werd al zeer vroeg gele roest waargenomen bij meerdere rassen.

Daarom werd er al begin april een eerste maal behandeld met een fungicide. Deze gerichte aanpak van de aantasting van gele roest was nodig voor alle rassen opgenomen op beide proeflocaties, behalve voor Vuka, die geen symptomen van gele roest vertoonde. Joyce en Silverado waren de meest gevoelige rassen voor gele roest.

Meeldauw blijft een vaak voorkomende ziekte bij triticale. De ziekte kan vroeg aanwezig zijn in het gewas en ernstige schade veroorzaken. Een gerichte fungicidebehandeling is dan zeker aan te

Legering kwam dit groeiseizoen enkel voor in Bottelare op de objecten die niet behandeld waren met fungiciden. In juli werd door enkele hevige regenbuien matige legering genoteerd bij vrijwel alle rassen. De gegevens over legergevoeligheid in tabel 1 zijn gebaseerd op literatuur- en proefveldgegevens.

Teelttechniek en rassenkeuze

De resultaten van 2016 tonen aan dat een goede teelttechniek en een doordachte rassenkeuze belangrijk zijn, wil men het opbrengstniveau van triticale veiligstellen en de variabele productiekosten laag houden. De verschillen in opbrengstpotentieel en in tolerantie ten aanzien van schimmelziekten zijn belangrijke factoren die doorslaggevend zijn bij de rassenkeuze. Vooral gevoeligheid voor gele roest, maar ook voor meeldauw en roestschimmels, is binnen het huidige rassenassortiment uitermate belangrijk.

Tabel 1 Relatieve korrelopbrengst, hectolitergewicht, ziektegevoeligheid en legering - Bron: LCG 2016

Ras	Opname Europese rassenlijst	Mandataris/verdelers	Korrelopbrengst			Hectolitergewicht ¹ (kg)	Meeldauw ²	Bladvlekkenziekte ²	Gele roest ²	Bruine roest ²	Legering ³
			Bocholt	Bottelare	Sint-Niklaas						
Borodine	2008	Jorion/Philip-Seeds	86,2	102,5	95,4	64,7	8,0	7,1	7,9	7,3	++
Exagone	2013	Jorion/Philip-Seeds	113,0	106,0	110,8	69,9	5,9	6,6	6,3	8,5	-
Jokari	2014	Aveve	104,7	85,4	90,62	65,6	6,0	5,7	7,8	8,5	-
Joyce	2000	Aveve	88,0	95,4	91,5	68,5	8,5	6,8	3,5	8,8	++
Remiko	2013	Limagrain Belgium	104,2	105,6	107,2	67,0	7,0	7,8	5,6	8,8	++
Sequenz	2009	L. Rigaux	91,5	99,0	100,0	69,6	9,0	7,5	6,9	8,5	++
Silverado	2013	Jorion/Philip-Seeds	83,6	95,1	94,0	64,2	6,0	7,6	3,7	6,5	-
Vuka	2008	Limagrain Belgium	120,5	111,1	110,0	70,8	8,5	8,1	9,0	8,5	++
Gemiddelde			100,0	100,0	100						
= kg/ha			8.207	8.360	8.006						
- = te weinig proefgegevens											
¹ Gemiddeld hectolitergewicht van het ongeschoond graan											
² Schaal 1-9: hoe hoger het cijfer, hoe beter de weerstand, waarnemingen uitgevoerd op onbehandeld gewas											
³ Hoe meer kruisjes, hoe beter de weerstand tegen legering, resultaten gebaseerd op waarnemingen van eerder aangelegde proeven											

Tabel 1 geeft ook het hectolitergewicht weer. Dat bedroeg gemiddeld 67,5 kg, zowat 7 kg minder dan vorig jaar. Vuka scoorde het best met een hectolitergewicht van 70,8 kg, gevolgd door Exagone en Sequenz met respectievelijk 69,9 kg en 69,6 kg.

Ziektegevoeligheid en legering

De ziekte waarnemingen, die in tabel 1 werden opgenomen, zijn gebaseerd op waarnemingen op een onbehandeld gewas in Bottelare en Sint-Niklaas. In april werd de eerste aantasting van gele roest waargenomen in Bottelare. Omdat de ziektedruk toenam door de gunstige vochtige weersomstandigheden en omdat

raden. De tolerantie van de nieuwere rassen voor meeldauw is echter relatief goed. De ziekte was dit groeiseizoen vooral aanwezig in Sint-Niklaas. Vooral Exagone, Jokari en Silverado bleken gevoeliger voor meeldauw. Door het regenrijke voorjaar was bladseptoria gedurende het hele groeiseizoen aanwezig. Toch bleek de ziekte in het begin van het groeiseizoen gemakkelijk onder controle te houden en werden eerder symptomen van gele roest dan bladseptoria waargenomen. Er werden geen echt grote rasverschillen waargenomen. Bruine roest werd waargenomen naar het einde van het groeiseizoen toe. Borodine en Silverado bleken gevoeliger.

De tolerantie ten aanzien van bladseptoria blijft voor triticale gemiddeld goed. Ook zijn de nieuwe rassen legervaster en schottoleranter geworden, wat meer oogstzekerheid waarborgt. ■